

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
dr. Franciscy Lajos.
Társzerkesztő:
dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér.
Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

A választói jog reformja.

I.

A választói jogosultság.

A gróf Andrássy Gyula belügyminiszter által beterjesztett választói javaslat az általános választói jogot három korláttal veszi körül. Ezek: az értelmi census, a letelepedettség, vagy mint a javaslatban nevezetik, az állandóság és a többes szavazati rendszer.

Az értelmi censusnak legalacsonyabb mértéke az irni olvasni tudás, mely azután fokozatosan emelkedik a középiskolai képesítésig. A többes szavazat ehez a fokozatosan emelkedő értelmi cenzushoz, továbbá vagyoni cenzushoz és az állandóságnak kisebb-nagyobb mérvéhez, gyengébb-erősebb jellegéhez van kötve.

Tegyük fel egyelőre, hogy mind a három korlát, úgy az értelmi census, mint a többes szavazat és az állandóság jól van megválasztva, vagyis mind a három alkalmas arra, hogy az állami és társadalmi rend biztosítására szolgáljon. Ebben a feltételezésben, a minthogy a javaslat célját és rendeltetését tekintve, nem is lehet és nem is szabad mást feltételeznünk, nagyon érdekes annak a megfigyelése, hogy az említett három biztosítékot a javaslat minő viszonyba hozta egymás-

hoz? Nézzük meg különösen, hogy az értelmi census és a többes szavazat, mennyiben hoztattak összhangba ezen javaslat intézkedései szerint az *állandóság elvével?*

Az állandóság elve magában véve a legértékesebb eleme minden választói javaslatnak és törvénynek. Az állandóság jellegével bíró állampolgárookra a legbiztosabban lehet számítani az állami és a társadalmi célok mérlegelésénél és előmozdításánál, mert az állandóság már a saját természeténél fogva alkalmas arra, hogy az emberekben az állami és társadalmi rend iránti szeretetet, az ahhoz való ragaszkodást fejlessze, erősítse.

Gróf Andrássy javaslata az állandóság nagy elvét mindjárt az első §-ban jellegzetesen fejezi ki, midőn kimondja, hogy választói joga van minden férfinak, aki magyar állampolgár, életének 24-ik évét betöltötte és *állandó lakással* bír.

A javaslat ezután rögtön (2. §.) az állandó lakás jellegének megállapítására tér át. E szerint állandó lakással bírónak tekintetik az, akinek legalább egy év óta ugyanabban a községben saját házában, vagy szolgálomkép, vagy legalább két heti felmondás mellett bérben, vagy illetmény fejében önálló lakása, vagy a ki ily lakással bíró *személynél legalább egy*

év óta ugyanabban a községben lakik. Ugyanez a szakasz kimondja, hogy az állandó lakás feltétele nem kívántatik a választói jogosultsághoz attól, aki a többi közt valamely nyilvános számadásra kötelezett vállalatnak, vagy *egyletnek* alkalmazottja.

Első tekintetre meglátszik, hogy a javaslat, midőn egyfelől az állandó lakásnak nagyon helyes és nagyon fontos elvét megállapítja, másrészt ezen az elven olyan rést üt, melyen át az állandóság jellege jelentékenyen meggyengíthető.

Sem jogi, sem társadalmi vonatkozások és szempontok szerint az állandó lakás jellegével nem ruházta fel az embert az a körülmény, hogy az illető más személynél legalább egy év óta lakik. Az állandó lakás fogalmához az az egy feltétel minden esetre megkívántatik, hogy az *önálló* lakás legyen. Már azután mellékes lehet, vajjon azt a lakást bér, illetmény vagy szolgálomképen bírja-e a lakó.

Azután nem különös-e, hogy a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek alkalmazottainál a javaslat az egy évi állandó lakás feltételétől eltekint? Köztudomásu, hogy ezek az alkalmazottak a legingatagabb elemhez tartoznak, melyet ha még az egy évi állandó lakás

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Két anya.

(Végo.)

A Tuileriák kertje elhagyatott, egy sincs most ott a fehér fejkötős dajkákból, egy sem azokból az úri nőkből, kik a melegebb évszakban gyermekeikkel itt szórakoztak.

Megtalálja végre azt a helyet is, a melyre való visszaemlékezés őt most ide vezette; szinte hallja a kis Gyuri élénk lármáját, ki annak idején ugyane helyen szaladgált. Mily jól mulatott ő itt, szinte tombolt jókedvében, hiszen csupa élet és egészség volt.

E gondolatokkal foglalkozott, miközben a kertben járkált.

De — egyszerre meglát valamit — vajjon mi lehet az ott a fa tövében? Mi lehet az a szürke tömeg, mely a fa derekára támaszkodik? — Feleje közeleg s mintha nyöszörgést hallana.

Ah! egy szegény asszony s kis gyermeke, kit magához szorít, hogy elegendő ruha hiányában saját testével melengesse. Egy könnyű vászonruha meg egy kendő képezi egész ruházatát. — Gyermeke, ki három-négy éves lehet, s ép oly szép

barna, mint az ő Gyurija volt, szintén nyomorúságosan van öltözve, nem csoda, hogy didereg a hidegtől.

— Mit csinál itt? — kérdi Darlotné.

A szegény asszony csak egy sóhajjal felelt.

— Keljen föl! itt hideg van. Megbetegszik s bizonyára megsynli még inkább e kis gyermek. Kinteljes kacaj tört elő a szegény asszony ajkáról; egy szivig ható gúnykacaj, melyből nagyon kiértett a végső kétségbeesés.

— Hogy megbetegszünk?! És vajjon mi jobbat várhatunk mi még e földön?! De igen, van számunkra még egy jobb is: a megváltó halál!...

Borzasztó szavak voltak ezek, de az arckifejezésről, mely azokat kísérte, meggyőződött Darlotné, hogy amily borzasztóak, époly igazak is voltak.

— Kicsoda ön, szegény asszony, s mi baja történt?

— Magányos özvegy vagyok — felelé — s nincs munkám. Nem tudtam fizetni a lakbért, ma reggel kivettek az utcára. Semmim, senkim sincs, nem tudom, kihez forduljak, kitől kérjek munkát. A tél közelg... Két napja nem ettem, kis gyermekem tegnap óta éhezik. Mindketten éhhalálnak nézünk elébe. Ah úrnőm, asszonyom! ha tudná,

mily őrjítő gondolat rám nézve, hogy fiam éhen hal, s nem segíthetek rajta, mert magam is így pusztulok el?!

— Ne beszéljen így! — csitította őt Darlotné megrémülve.

Az elhangzott szavak mélyen megrendítették. Hogy is ne! Eddig ő még soh' se látta közléről a nyomort, halvány fogalma sem volt arról, mit jelent az, mikor valakinek nincs otthona, nincs betevő falatja. Őt mindig jólét vette körül: szülei dédelgették, férje minden kívánságát teljesítette s mikor a várva várt örömesemény bekövetkezett, amikor a kis Gyuri a világra jött, -- boldogságából már mi sem hiányzott.

Darloték ugyan minden alkalommal nemeslelkűen segítették a szegényeket s aki anyagi segélyért fordult hozzájuk, csak jótékonyágukat tapasztalta. — Mindazonáltal úgy látszott, hogy főgondjuk önzően csak a maguk jólétének emelésére irányult, de az igazi felebaráti szeretetet és jótékonyágot, mely fölkeresi a szűkölködőt és önként siet segítségére, azt ők sohasem gyakorolták.

Az asszony sohasem nézett be valamely szegényházba, jóllehet vagyonának fölöslegéből sok szegényt segítezhetett volna; sohasem látta, mit szenved az, aki a nyomorral küzködik. — Mióta

feltétele alól is kiveszünk, akkor az állandóság elvén egy újabb rést ütöttünk.

Ezek a kifogások azonban teljesen eltörpülnek azon anomáliák mellett, melyek igazán csak akkor tűnnek fel, ha az állandóság principiumának az érvényesülését a másik két biztosíték az értelmi cenzus és a többes szavazat keretei között vizsgáljuk.

A javaslat 8-ik szakasza szerint *kettős* szavazata van annak a választónak, aki a középiskolának, vagy polgári iskolának, vagy ezekkel tanértékre nézve egyenrangú iskolának négy alsó, illetőleg megfelelő osztályát, vagy legalább a gazdasági, bányászati, vagy ipari alsófokú szakiskolát sikeresen elvégezte. *Három* szavazata van annak, aki legalább középiskolai, vagy ezzel egyenrangú (gazdasági, bányászati, ipari stb. szakiskolai) képesítéssel bír.

Ezek a jogfelruházások sem olyanok, a melyekben az állandóság elvét fellelnők. Az a körülmény, hogy valaki a középiskolának négy osztályát, vagy legfelsőbb osztályát elvégezte, magában véve még nem biztosítja az illetőnek szolgálatát a haza számára, még nem nyújt garanciát arra nézve, hogy az illető olyan hasznos tagja az államtestnek, akitől intelligenciájánál fogva értékes szolgálatokat várhat a közügy. Különben is a jogok megállapításánál nem szabad a zsinórmértéket a várható szolgálatoktól, beteljesedhető reményektől kölcsönözni, hanem a tényleg teljesített szolgálatok, a hasznavehetőségnek tettekkel tanúsított valóságától kell azt venni.

Mintha bizony nem mutatná az élet száz és ezer esetben, hogy az iskolai végzettség megfelelő alkalmazás nélkül, a társadalomra nézve egy fabatkát sem ér, sőt inkább káros és veszélyes, mert szülőanyja a proletariátusnak. S vajjon kinek és minek az érdeke az, hogy a proletároknak polgári joguk, mi több, kiváltságos joguk legyen?

fiacskáját elragadta a halál, efeletti fájdalma töltötte el egész valóját s nem ért rá elgondolni, hogy nálánál még sokkal szerencsétlenebbek is vannak a világon, kiket az inség a tél közeledtével a kétségbeesés torkába űz.

— Ne beszéljen így! — ismétlé meg hatottan.

— Asszonyom! én egyszerűen csak a pusztaságot mondom. Oh! ha tudná, mennyit szenvedtem már eddig is! — S röviden, de jelentős szavakkal adta elő siralmas történetét; egy fájdalmas élettörténetet, melynek minden szava szenvedés, minden betűje nyomorúság.

Darlotné elérzékenyülten s a legbensőbb szánalommal hallgatta.

— Meghalni szeretnék! — nyögte a szegény asszony kétségbeesve.

V.

Darlotné az asszony elbeszélése rendkívül meghatotta s valósággal lesújtotta. — Szívából szánta a szegényt.

Azután megmondta, hogy ime, míg ő az igazságos Gondviselés ellen zúgolódott, addig mások sokkal nehezebb küzdelmet vívnak az élettel; vannak anyák, kiknek nincs hová meghúzódnok, kik a betevő falatot nélkülözik s a halált megváltásként óhajtják maguk s gyermekük számára!

Az ő Gyurija igaz, hogy már meghalt...

Az értelmi cenzust ennél fogva és az arra épített többes szavazati jogot összhangba kell hozni az állandóság principiumával olyképp, hogy *maga a képesítés* még ne adja meg senkinek sem a kiváltságos választói jogosultságot, hanem csak a képesítésnek megfelelő állás, vagy foglalkozás.

Annál szükségesebb ez, mivel a miniszter maga is elismeri a javaslat indokolásában, hogy a középiskolának legalább 4 alsó osztályát végzett egyénekről, akik minden egyéb jogcím nélkül csupán iskolai képzettségük alapján kapnának kettős szavazatot, *statisztikai adatokkal nem rendelkezik*. Ezek szempontjából tehát a jogfelruházás igazán az lenne, a mitől kormányférfiaink annyiszor óvták az országot: sötétbe való ugrás.

Az állandóság elve elméleti és gyakorlati nézőpontból egyaránt fontos, kitűnő elv; de ha nem hozzuk vele összhangba a javaslat intézkedéseit, nem lesz az az állami és társadalmi rend biztosítékává.

A kivándorlás szennyese. A nagytapolcsányi néppárti gyűlésen a szónokok erőteljesen hangsúlyozták, hogy a közélet tisztaságának gondozása, a néppárt eminens feladatai közé tartozik. Ennek a feladatnak a szolgálatában járt el *Hencz Károly* néppárti képviselő, midőn a képviselőháznak november 21-én tartott ülésében bátor és erős kézzel rántotta le a leplet a budapesti Menetjegyiroda, az Adria r.-t. és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank üzemeiről. A leplelések során felháborító visszaélések kerültek napfényre. A mit a *kivándorlók kifosztására*, az ország megkárosítására és a törvény kijátszására csak elkövetni lehetett — mondotta Hencz Károly — azt a Menetjegyiroda mind elkövette. Az ügynek ezrivel hajtották fel a kivándorlókat, a miért busás jutalékot kaptak. Volt köztük olyan is, a ki 55 ezer koronát keresett. A pénzbevéltésnél 200—300 koronáért a tudatlan és elhagyott kivándorlók 150—200 kor. értékű dollárt kaptak. A honelhagyás keservével távozó szegény emberek, kik között sokan utolsó vagyonkájukat tették pénzzé, így róvták le a verejtékes szörnyű adót azoknak a lelketlen embereknek, a kik

De ő legalább míg élt, örülhetett a létnek, hiszen az számára maga a boldogság volt, mert anyja minden óhaját teljesítette s ellátta mindennel, ami neki örömet, élvezetet szerezhetett.

S mikor jobban megnézte a gyermeket, nagyon hasonlónak találta az ő Gyurijához, csak hogy ez didergett a hidegtől, az éhség is megviselte és szánalmas kinézést kölcsönözött neki.

— Istenem! mily elfogult és vak voltam eddig — fohászodott Darlotné. Vakmerő ítélettel vétkeztem az isteni gondviselés ellen. Úgy előbb boldogságomban, mint később fájdalmamban oly önző voltam, hogy nem vettem észre mások baját, nem kerestem az alkalmat, hogy jóllehet tehettem volna, segísek a sok szenvedőn, kiknek inségéről fogalmam sem volt!

— Jöjjön velem azonnal! — szolt végül egy ellenállhatlan sugallatnak engedve.

— Hova? kérdezte a szegény asszony, ki nem értette őt.

— Házamba! — felelé emez. Üljön föl hintómba!

VI.

Darlot urat több mint egy órája kínos nyugtalanság gyötörte. Valahányszor kocsiörgést hallott, mindannyiszor odaszaladt az ablakhoz, vajjon nem az ő felesége érkezett-e meg, de mindannyi-

embertársaik nyomorúsága és gyámoltalanságából akartak meggazdagodni. És ez a bűnös manipuláció lehetséges volt egy államban, melynek jogintézményei még a koldust is védik az erőszak és az embertelenség ellen, egy államban, melynek törvényei hat hónapi börtönnel büntetik az éhes embert, a ki inségében lopásra vetemedett, de szabadon hagyják garázdálkodni a telhetetlen pénzkufárokat, a kik könyörtelenül megtizedelik a vagyonuk romjaival menekülő szerencsétlenek utolsó garasait. Ki tudná megmondani, hány ezer embert tettek szerencsétlenné ezek az embernyúzók és hány kivándorlónak lelkét mérgezték meg a kétségbeesés keserűségével, mely átkot szórt az elhagyott házra. Mondja még valaki, hogy Magyarországon nincs szükség egy olyan pártra, mely a közélet korrupcióját könyörtelenül üldözi és a gyámoltalan existenciák felé az oltalom és segítség karjait nyújtja.

Népszövetségi értekezlet Nyitrán.

Azok a lelkes férfiak, akik országsszerte fáradoznak a katolicizmus erőinek tömörítésén, 1. hó 24-én Nyitrán is kibontották az erőtmörítés egyik fontos szervének, a Népszövetségnek zászlaját.

A katolikus kör disztermében tartott értekezleten a budapesti központ képviselőjében megjelentek: *Molnár János* prelat, orsz. képviselő, dr. *Ernszt Sándor* orsz. képviselő, kormánytanácsai tag, *Haller István* főtitkár. Az elnöki tisztelet *Jánoky-Madocsány Gyula* orsz. képviselő tölthette be. A közönség soraiban jelen voltak: gróf *Batthyány Vilmos* koadjutor püspök, *Jeszzenszky Alajos*, *Mihálik József*, *Kútvaszer István*, *Kondor István*, dr. *Bartossik Antal* kanonokok, *Bresztyenszky Kálmán*, dr. *Kovács Pál*, *Rakovszky Béla* orsz. képviselők. Továbbá: *Bilek Rezső*, dr. *Puchovszky Bálint*, *Hoffmann Alajos*, *Karsay Imre*, *Gombár György*, *Hollady Jenő*, *Bezák György*, *Konrád Ferenc*, dr. *Cserenyey István*, dr. *Kaszala János*, *Agóts Arzén*, dr. *Kopp Tibor*, *Szabó István*, *Német István*, *Szlávics Kálmán*, *Huszár István*, *Verebély Géza*, *Kardoss Géza*, *Zsided Antal*, dr. *Vragassy Vilmos*, *Sztellár Tamás*, *Wohland Ignác*, *Bezák István*, *Jedinák Tivadar*, *Fiebig Alajos*, *Ludvigh Gyula*, *Velcsey Antal*, *Juhari Károly*, *Somos Péter*, *Schmidt Leo*, *Kardoss Károly*, *Cseffalvay Aladár*, *Gyurják Ignác*, *Illyés Mihály*, *Greschner János*, *Kmetykó Pál*, dr. *Franciscy Lajos*, *Fegyveres Vilmos*, *Kopcsányi Ede*, *Czintula István*, *Vida János*, *Bubnics Mihály*, *Bihary Gyula*, *Hammel Jenő*, *Ruzsinszky Lipót*,

szor családott s már valamely szerencsétlenségtől kezdett tartani.

S midőn megmondta, hogy neje rendkívüli felindulásban távozott hazulról, máris bánta, hogy egyedül hagyta elmenni.

Nagyot bámult azonban, midőn hintaja a ház előtt megállt s abból egy koldusasszony szállt ki gyermekével a karján, utána pedig a felesége.

— Kedves férjem! — kiáltotta Darlotné már messziről, feléje sietve. Azt hiszem nagy örömet és vigasztalást szerzek neked. S elmondta, mily sanyaru helyzetben találta e szegény asszonyt gyermekével s rajta megkönyörülni eleudgedetlen kötelességének tartotta.

Erre azonnal hívta a cselédséget, meghagyván, hogy meleg ételt és fűtött szobát adjanak a szegény asszonynak.

Kévéssel ezután egy étkezőnek terített asztalánál találta magát az asszony és gyermeke, de sehogys tudta megérteni e bámulatos fogadtatást, a milyenben csak a legbecesebb vendégek szoktak részeseülni.

A kis fiu a kellemes melegben csakhamar magához tért; arca visszanyerte üde, piros színét, szemei főiragyoztak, úgy mint azelőtt a jól ápoló Gyurié.

Anyja mosolygott és sirt egyszerre s nem

Kiss Antal, Nemes János, Révay József, Brucker Ágoston, Jeszenszky István, dr. Steinhöfer Gyula, Janecz József, Halkó István, Konyakovszky Ferenc, Lang Rudolf, dr. Krajcsovicz István, Ernyey Pál, Erhardt Viktor, Vargha János, Simkó Károly, Biringer János, Paska István, dr. Janda József, Gramantik Ágoston és még számosan.

Jánoky-Madocsány Gyula az értekezletet a kath. Népszövetség eszméjének fejtegetésével nyitotta meg. A Népszövetség eszméje a kath. öntudat fejlesztésének nagy fontosságú törekvésében rejlik. Ha azt tapasztaljuk, hogy hazánkban a katolikus meggyőződés bátor megvallása, a közéletben való érvényesülése nem csak gúnyt, hanem üldözést, valóságos embervadászatot idéz elő; ha azt látjuk, hogy a hazai sajtó a legféltelenebb gyűlölettel támad összes katolikus intézményeink ellen, a szabadkőmivesség és a szociáldemokracia, hol titkon, hol nyílt homlokkal tör egyházunk tekintélye, vagyona, iskolái, tanítása és papsága ellen: akkor nemcsak jogosult a védekezés, hanem egyenesen létszükséglet, akkor ha nem akarunk Franciaország sorsára jutni, egy jelmondatban kell összpontosítanunk összes igyekezetünket, s az nem lehet más, mint a mit Székesfehérvár püspöke, dr. *Prohászka* Ottokár adott ki: *Laboremus, dolgozzunk az egyesített erő szerveivel.*

E mellett nekünk katolikusoknak arra felé kell irányítanunk az egész közéletet, hogy a gyenge megtalálja a társadalomban és az államban a segítséget, a támogatást és oltalmat. Ezt pedig csak keresztény alapon lehet eszközölni, mert mint Kolping mondotta a vallási alap minden szociális tevékenységnek egyedül biztos alapja.

A nagy tetszéssel és zajos tapsal fogadott szép elnöki beszéd után **Haller** István főtitkár a Népszövetség szervezéséről tartott nagy figyelemmel hallgatott, hatalmas szónoki erővel áthatott előadást. Kiemelte, hogy a modern parlamentarizmus korában úgy az egyesek, mint a testületek és a pártok is csak úgy vihetik keresztül programjukat, ha nagy szervezett erőt tudnak maguk mellett csoportosítani. Minél nagyobb a szervezett erő tömege, annál nagyobb a siker.

Eddigél Magyarországon nem volt olyan szervezet, mely alkalmas volt volna a kath. közvélemény megnyilatkoztatására. Most egy ilyen akarunk alkotni a Népszövetség révén. Valamint a gépekben koncentrált erők dolgoznak és azok nagy, csodálatos működést fejtenek ki: úgy a Népszövetségben is koncentrálnak az összes katolikus erők, a népek és az értelmiségnek egész szellemi és anyagi ereje, melylyel nagy célokat lehet elérni és nagy veszélyeket elhárítani.

győzött eléggé hálálkodni, hiszen ha e váratlan, csodálatos segítség nem érkezik, bizonyára elpusztult volna kis gyermekével együtt.

Darlot is a jó cselekedet megnyugtató öntudatával s bizonyos megkönnyebbültséggel nézte két vendégét; felesége pedig a figyelmes háziasszony tisztét töltötte be azok körül, kiknek megmentésére a Gondviselés őt kiválasztotta.

Oh mily szerencse! hogy mégis kiment, dacára a hideg, csunya időjárásnak. — És... most úgy tapasztalta, hogy az ő fájó szívére az egyedüli és leghathatósabb gyógyszer az önzetlen felebaráti szeretetnek, az irgalmasság cselekedeteinek gyakorlása.

— Éjjelre is nálam kap szállást jó asszony! — szölt a szegényhez, — holnap pedig majd talállok számára munkát s gondoskodom róla, hogy megélhessen s ne nyomorogjon.

Ennyi jótékonyság láttára, melynek okát a szegény asszony sehogy sem tudta fölfogni, hálálkodva, de egyszersmind bizonyos kérdő tekintettel nézett jötevőjére, a ki nem is késett a magyarázattal.

— Én is anya vagyok, — mondá — volt egy kis fiam, ugyanolyan mint az öné s meghalt... Nagy bánatomat enyhíti az, ha önnel s gyermekével jót tehetek.

A szervezés munkája még csak körülbelül 10 hónap óta folyik s ezen aránylag rövid idő alatt 2000 népszövetségi szervezet létesült 140000 taggal. Nyitra megyében, mely Bács-Bodrog megye után az első helyen következik 169 plebánia közül százban szerveztették meg a Népszövetség 9252 taggal. Ez örvendetes eredmény, de még nem teljes és nem kielégítő. Igazi siker a szervezkedés csak akkor érhet el, ha *minden községben* lesz egy szervi tag, egy szövetségi társulás, mely a nagy gépezethez hajtó erőt fog szolgáltatni.

Beszélt azután azokról az előnyökről, melyeket a Népszövetség nyújt tagjainak, a hasznos iratoknak egész sorozatáról, melyek gazdasági, jogi, ipari és kereskedelmi tudni valókat tartalmaznak és megmutatják a népek, hogy mitől kell óvakodni.

Haller István kitűnő előadása után, mely a hallgatóságból szünni nem akaró tetszésnyilvánulásokat váltott ki, **Molnár** János prelatust emelt szót, tömör beszédben vázolván a Népszövetség politikai kihatásait. A németbirodalmi centrum — úgy mond — a Volksvereinnak köszöni bámulatos szervezetét és politikai sikereit. Mi is egy ilyen szervezetet akarunk birni *minden téren*. Ehez azonban az is szükséges, sőt mindenekelőtt szükséges, hogy a *helyi igazgatók* buzgó és szorgalmas tevékenységet fejtsenek ki. Ők azok a gépkerekek, melyekbe a nagy lendítő kerék a központ, belekapaszkodik. Ha a gépkerekek gyorsan, könnyen és hibátlanul mozognak, a gépezet jó munkát végez, rendeltetését kifogástalanul és eredményesen tölti be.

Molnár János praktikus fejtegetései osztatlan tetszéssel találtak, valamiut dr. **Ernszt** Sándornak ezután következett beszéde is, melylyel a Népszövetség hivatását a *jövendő képviselő választások* esélyeihez való vonatkozásban világította meg. Nyitra megyében — mondotta a szónok — eddig 23 ezer választó volt; ezek száma az új törvény szerint 100.000-re szökik fel. Nekünk ezzel szemben legalább 50.000-re kellene emelnünk népszövetségi tagjaink számát. Terve van véve 205 városi kerületnek az alakítása, ezek legtöbbszörben a keresztény elem nem fog érvényesülni, ha nem szervezkedik, sőt ez a túlnagy szám a falusi kerületeket nem csak ellen-súlyozni, hanem egyenesen háttérbe fogja szorítani. Annál indokoltabb, hogy ezzel a veszedelmes centralizációval szemben a vidéken minél erősebbek legyünk.

Dr. Ernszt ezután indítványozta, hogy Nyitra megyében az agitációs vasárnap *december hó 13-án* legyen. Az indítványt az értekezlet egyhangulag elfogadta.

Ez utóbbi szavaknál már nem birta visszafojtani könyeit s érezte, hogy jó tettének jutalmát már is meghozta neki a megnyugtató, a boldogító öntudat s mintha saját kis Gyurijának édes hangját hallotta volna:

— Köszönöm anyácskám... köszönöm!

Olaszból: Ohlko Pál.

Sziporka.

Házasságközvetítés.

Nagy kártyás volt a férj, elkártyázta a vagyont s nemsokára meghalt. Az özvegy, kinek szép magánvagyona volt apja után, házasságközvetítőhöz fordult, szerezne neki egy jó férjet, aki nem is tud kártyázni.

Megtörtént. A nő gondtalanul bizta vagyont második férjére, aki egy év alatt elkártyázta az egész vagyont.

A végkép tönkrement asszony elkeseredetten ront be a közvetítőhöz:

— Maga megcsalt! Hát nem kötöttem ki, hogy olyan férjet szerezzen, aki nem tud kártyázni!?

— Bocsánat asszonyom! Hiszen ha tudna az ön férje kártyázni, akkor nem vesztette volna el a pénzét...

Még a szervezés módjairól folytattak az értekezleti tagok rövid eszmecserét, mely után **Jánoky-Madocsány** Gyula köszönetet mondva gróf Batthány Vilmos koadjutor-püspöknek, a székeskáptalan tagjainak, a budapesti vendégeknek és az összes jelen voltaknak megjelenésükért, az értekezletet lelkes éljenzés közepette berekesztette.

A jó mag ilykép egész Nyitra megye területén el van hintve, adja Isten, hogy kikeljen és bő termést hozzon!

A szövetkezeti tisztviselők nyugdíja.

Megemlékeztünk már arról a mozgalomról, melyet **Bernáth** Győző csornoki körjegyző a szövetkezeti tisztviselők nyugdíja ügyében támasztott. A mozgalom teljesebb megvilágítása céljából közöljük az arra vonatkozó körlevelet, melyet újból a szövetkezeti igazgatók figyelmébe ajánlunk. A megszívlelésre érdemes körlevél így szól:

Tekintetes Igazgatóság!

Minden tisztviselő tevékenységének jelentékeny jutalmát azon megnyugvás képezi, hogy munkaképtelensége idejében fizetése és szolgálati ideje arányában nyugdíjban részesül, — elhalálása esetében hozzátartozói fogják élvezni azt a járandóságot, mely hivatva van kárpótlásul szolgálni a rendszerint nem fényes javadalom hiányaiért.

A szövetkezeti eszme óriási térfoglalása, áldásos hivatása ma már egy testületet alkotott, melynek serény munkásai feltűnés nélkül működnek a közjó érdekében.

Teljesen indokolt tehát az észlelhető mozgalom, hogy a szövetkezetek tisztviselői tudatára ébrednek annak, miként eredményes munkásságuk honorálását követelhetik.

Az eszme, a szövetkezeti tisztviselők nyugdíj ellátásának első kísérletei az országos Központi Hitelszövetkezet hivatalos értesítőjében láttak napvilágot, s így teljes joggal vélelmezhető az, hogy annak vezetői az erkölcsi támogatástól nem fognak elzárkózni.

Ennek behatása alatt a rendelkezésemre álló adatokból számításokat téve, egy teljesen részletes szabályrendelet tervezetét dolgoztam ki s azt megvitatás céljából a hivatalos lap szerkesztőségének elküldöttem.

Rosszul esett tapasztalnom, hogy munkám nem érdemelt nyomdafestéket, de a nyugdíj eszméje is lekerült a napi rendről teljesen.

Az ország több részéből érkező felhívásokból örömmel konstátálom, hogy a „leányzó csak alszik,” s elhatároztam, hogy kísérletet teszek, van-e tudomásuk a szövetkezeteknek a „Szövetkezésben” tehát önmagukban rejlő erőről s akarják-e azt érvényesíteni?

A nyugdíj ellátás teljes részletes munkájának ösmertetéséhez e körlevél teret nem nyújthat, hogy milyen talajra vélném a monumentális épületet emelni, azt alább dióhéjban közölve, arra kérem a tekintetes Igazgatóságot:

Méltóztassék a felvetett eszmét tárgyalni, s abbeli elhatározásokról 14 nap alatt értesíteni:

a) Kivihetőnek és szükségesnek tartják-e a tervezett alaptőkével s évi hozzájárulással, s az országos Központi Hitelszövetkezet erkölcsi támogatásával egy nyugdíj ellátási alapnak a létesítését?

b) Hajlandók-e a netán megindítandó mozgalomban részvétükkel támogatni?

Az országos Központi Hitelszövetkezet kimutatása alapján számításba veszem, hogy az ország területén kétezer életképes szövetkezet áll fen.

A belépésre kötelezendő szövetkezetek vagyonukból vagy évi tiszta jövedelmükből két év alatt befizetendő 100—100 koronával járulnak az alapításhoz, ami 200.000 koronának felel meg.

Minden szövetkezet jogosult 2 szövetkezeti tisztviselője részére ellátási jogosultságot szerezni, a kik, tekintettel arra, hogy eddigi szolgálati idejük beszámíthatnák, sajátjukból szinte 2 év alatt 50—50 koronát fizetnének alapdíj fejében, tehát újabb 200.000 koronával járulnának az alaptőkéhez.

Évi hozzájárulás címén minden szövetkezet évi 20 koronával, a két tisztviselő 10—10 koronával járulna a mi évi 80.000 korona jövedelemnek felelne meg.

A nyugdíjigény maximuma 30 évi szolgálati idő után *egyezer* koronában állapított meg. Tíz évi szolgálat a nyugdíj 50%-ára jogosít, minden további év után 2-5%-al emelkedőben.

Az intézmény kezdetétől számított öt éven belül nyugdíjat csupán *özegek*, nevelési járulékot *kiskorú árva* igényelhetnek az életben levők jogainak fokozatos épség tartásával.

Szabályrendeleti uton gondoskodni kellene arról, hogy a nyugdíjazások a központ felügyelete alatt *szigorú eljárás mellett* eszközöltesse.

Megjegyzem még, hogy jelen körlevelemet csak a vármegyei szövetkezeteinkhez intéztem, az országos mozgalmat ezek megalakítandó szövetsége indítaná meg.

Hazaíás üdvözlettel
Bernáth Győző.

Ujdonságok.

A Nyitrai megyei Pártszövetség küldöttsége Andrásynál.

Steiner Gyula nyug. vármegyei főjegyző ügyében a Nyitrai megyei Pártszövetségnek 50 tagú küldöttsége f. hó 25-én tisztelgett gróf Andrassy Gyula belügyminiszternél Mérey Lajos orsz. képviselő vezetése alatt. A küldöttséghez Bresztyenszky Kálmán, Csitány Béla, dr. Kovács Pál, Beniczky Ödön, Jánoky-Madocsány Gyula és Rakovszky Béla orsz. képviselők is csatlakoztak. A miniszter a küldöttséget a képviselőházban fogadta. Mérey Lajos, a deputáció szónoka remekül megkonstruált beszédben ismertette a Pártszövetség kérelmét. Kiemelte, hogy Steiner Gyula volt az egyetlen vármegyei tisztviselő, aki az önfeláldozással járó nemzeti ellenállás küzdelmében mind végig kitartott, a volt darabont főispánt nem installálta. Épp azért valóságos szegényfoltja volna az a nemzeti kormány érájának, ha ez az ember az ő meg nem érdemelt mellőzéséért nem kapna elégtételt.

Andrassy Gyula gróf belügyminiszter megnyugtató választ adott. Teljesen méltányolom — mondotta — azokat az indokokat, amelyek az urakat ide vezették. Jól tudom, hogy Steiner Gyula annak idején tevékeny részt vett a nemzeti küzdelemben, tudom azt is, hogy önknek kötelessége arról gondoskodni, hogy legalább jövőjét biztosítsák. Mikor kimaradt a tisztviselők sorából én ezt, *miután tényleg érdemes emberről volt szó, nagyon sajnáltam*, de a vármegye autonóm jogkörében azt választja meg, akit akar és nekem nem volt sem jogom, sem módom arra, hogy beavatkozzam. Legyenek azonban meggyőződve, hogy amennyiben módomban lesz, törekedni fogok ezen a dolgon segíteni és ha a *vármegyében* nem volna lehetséges őt megfelelő állásba juttatni, igyekezni fogok Steiner Gyulának állami alkalmazást szerezni.

A küldöttség lelkes eljenzéssel fogadta a miniszter választát, mely után még *Deák János* mondott néhány erőteljes szót arról, amit nagyon jó volt Andrásynak ez alkalommal is tudomására adni, hogy t. i. *Nyitrai megyében most is a darabontok* uralkodnak.

A Nyitrai megyei Pártszövetség ezzel híven, becsületesen, férfiai és politikai elhűséggel teljesítette azt az erkölcsi kötelességet, melylyel a Steiner kibuktatásával meggyalázott nemzeti ügynek tartozott. De hol maradt az elégtétel-szerzésnél a híres „alkotmánypart”? Az ott van ma is, ahova Markoth Gyula terelte: a hatalmi gög és az egyéni önzés érdekkörében. Azért nem fáj ennek a pártnak semmi sem, ami nem — az ő érdeke. Jó lesz ezt is megjegyezni.

A népszövetségi értekezlet üdvözlése. Gróf Pongrácz Adolf c. püspök, vágyhelyi prépost, a ki a f. h. 24-én Nyitrai tartott kath. népszövetségi értekezleten akadályoztatás miatt meg nem jelenhetett, a következő táviratban üdvözölte az értekezletet:

Sajnálom, hogy akadályozva nem jöhöttem. Fogadjatok meleg üdvözlémet, Isten áldása kísérje tanácskozásokat.

Gróf Pongrácz Adolf.

Az esztergomi egyházmegyéből. *Bubrics Mihály* vágymedencei adminisztrátor ugyanott plebános lett. Áthelyezettek: *Bokor Ernő* tótmezei káplán Zsitvaapátiba, *Szili Vince* udvardi káplán Tótmezeire.

Kinevezés. A trencsényi pénzügyigazgatóság *Frommer Bódog* díjnokot a trencsényi adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki. — A pozsonyi kir. tábla elnöke *Szolcsányi Elek* galgóczi kir. járásbírói irnokot a galgóczi-kerületi munkásbiztosító pénztár választott bíróságának jegyzőjévé nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Rudics Tere* kuszuczajhelyi állami elemi iskolai tanítónőt a korompai állami elemi iskolához; az igazságügyminiszter *Porázik János* verebelyi járásbírói jegyzőt a privigyei járásbíróshoz helyezte át.

Főigazgatói látogatás. *Pirchala Imre* a pozsonyi tankerület főigazgatója, a ki e hó derekán a szakolczai kir. kath. gymnasiumot látogatta meg, folyó hó 27-én Nagyszombatba érkezett az érseki gymnasium rendes évi látogatására.

Beteg főnöknő. *Borbély Sarolta* a nyitrai irtalmas nővérek iskolaházának főnöknője tüdőgyulladásban súlyosan megbetegedett. A beteg állapotában a múlt hét elején rohamos erőhanyatlás állott be, úgy hogy el kellett látni őt a halálközeli szentségeivel. Egy-két nap óta azonban állapotában öröndetes javulás jelentkezik, mely remélhetőleg tartós lesz.

Adomány. *Venczell Antal* esztergomi praelatus úr, a kinek bőkezű adományáról csak nemrég adtunk hírt, a chinoráni templomnak újabbán ismét egy drágakövekkel ékített ezüst kelyhet adományozott, mely nemeslelkűségért ez uton is hálás köszönetet mond, *Wohland Ignác* plebános.

Hymen. *Pasteiner Dezső* folyó hó 25-én vezette oltárhoz Budapesten az Angolkisasszonyok templomában *Gajary Mártát*, *Gajary Géza* volt orsz. képviselő leányát. Ugyanez alkalommal ülték meg a menyasszony nagyszülei, galsai *Kovács Ernő* és roskoványi *Roskoványi Augusztina* aranylakodalmukat. *Kovács Ernő* 1848-ban honvéd őrnagy volt és az aradi várban hét évi fogságot szenvedett. Felesége *Roskoványi Augusztina* néhai *Roskoványi Boldizsárnak* a leánya, első fokú unokahoga ilykép bold. *Roskoványi Ágoston* nyitrai püspöknek. — *Kasiczky Béla* f. hó 26-án tartotta esküvőjét *Ledniczrónán Zsittnyay Kamillával*, *Zsittnyay János* és neje szül. *Böhm Anna* leányával.

A katolikus kör estéje. Szálló igévé lett már Nyitra, hogy szellemi élvezet és kellemes szórakozást egyik társadalmi intézményünk sem tud olyan leleményes ügyességgel nyújtani a közönségnek, mint a katolikus kör. Beigazoldott ez legújabbán a folyó hó 22-én rendezett hangversenyen, melylyel a kör az ezidei saisons nyitotta meg. A program első pontját *Beethoven „Isten dicsősége“* című férfi négyest a kör ének-kara *Harmath Arthur* dirigálása mellett erős átérző képességgel adta elő. Ezt követte — programon kívül — *Eötvös József báró* *Bücsüja Golltől*, mely egyike a legszebb énekdaraboknak, de épp oly nehéz is. A gyorsan változó hangulatok értelmezése nagy biztosságot és teljes iskolázottságot tételez fel. A kar azonban a nehézségek mellett is kitűnően oldotta meg feladatát. *Filberger Vilmos* hegedű sölója *Stetka Teofil* kíséretében andalító zenei élvezetet nyújtott a közönségnek és azt zajos tapsokra ragadta. Ezután egy érdekes és tanulságos felolvasás következett. *Steiner Gyula* a feminizmusról olvasott fel, inkább csevegő, könnyed, mint tudományos modorban. Megvilágította a kérdés történeti hátterét, rámutatott irodalmi jelenségeire, ismertette a hazai feministák törekvéseit s erőteljesen domborította ki azokat az erkölcsi alapokat, melyekre a nő társadalmi helyzetének rá kell helyezkednie. Közbe-közbe derűtséget keltő szellemi színporkákkal világította meg a kérdésnek a feministák túlzásai folytán komikussá vált oldalait. A nagy tetszéssel fogadott felolvasás után a kör városzerte híres zenekara adott elő egy klaszikus darabot, melynél a zongoravezér-tónust *Fellner Mici* úrhölgy játszotta nagy gyakorlatosságra valló és erős zenei munkát igénylő szabotossággal. A zenekar összevágó játéka, meglepő készsége, melylyel a legkomplicáltabb és legviharzóbb érzelmskálakon is könnyedén átsiklott, egyértelművé tették azt a véleményt, hogy ez a kar bármely művészi pódiumon bátran felléphetne.

A fényesen sikerült hangverseny után táncvigalom volt, melyen sok szép pár vigan járta a táncot.

József Főherceg arcképe. *József főherceg* megbizta *Kirdyfalvy Károly* aranyosmaróthi festőművészt arcképének megfestésével. A főherceg a budai kir. várpalotában másfél órán át ült a művésznél, aki a főherceget honvéd tábornoki díszben, rendjelekkel fogja megfesteni. A főhercegnek ez lesz az első képe, mely őt honvéd tábornoki egyenruhában fogja ábrázolni.

Szociális előadás. A nyitrai ker. szoc. egyesület nov. 29-én vasárnapon gyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. A Rajnai út vetített képekben felolvassa *Greschner János*. 2. Szociális előadás tartja dr. *Kaszala János*. 3. A mi dalunk *Szepessy László* társával *Weber Miklós*. 4. Egy amerikai bűvész mutatványai. Belépődíj nincs, ruhatári illeték 10 fill. Kezdeté d. u. 5 órakor.

Halálozás. Csarodai *Csarada Aladár* né szül. *Gros-Przjemska úrnő* hosszú szenvedés és a halotti szentségek ajtatos felvétele után életének 54-ik évében folyó hó 23-án elhunyt. A boldogult tetemei folyó hó 25-én helyezték örök nyugalomra *Felsőelefánton* a családi sírboltban. Halálát férje csarodai *Csarada Aladár* és nővére öz. *Csarada Gézá* mint legközelebbi rokon gyászolják. — Nyugodjék békében!

Városi közgyűlés. Nyitra r. t. város képviselőtestülete f. hó 26-án csütörtökön d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés egyetlen tárgyat az 1909. évi költségvetés megállapítása képezte. A költségvetési tervezet előadója *Petkes Géza* városi számvevő volt.

Az előző képviselőtestületi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és elfogadása után áttértek a költségvetési előirányzat részletes tárgyalására. — A bevételek tárgyalásánál mindjárt a községi pótdó kérdésénél nagyobb vita támadt, melyben dr. *Havas Ármán*, *Árpási Imre*, *Steiner Gyula* és *Faschler Ferenc* polgármester vettek részt. Dr. *Havas Ármán* lehetetlen állapotnak tartja a pótdó folytonos emelését. *Árpási Imre*, mint a költségvetés előkészítő bizottság tagja szólal fel és a pótdó emelésének ezidőszori szükségessége mellett foglal állást. *Steiner Gyula* először általánosságban szól az egész költségvetési tervhez s oda konkludál, hogy az előirányzat megfelel az általános kívánalmaknak. A pótdó emelést pártolja, mert a folyó évi pótdóhátalékok nem vétettek fel a jövő évre rendes bevételek gyanánt. *Faschler Ferenc* polgármester hozzászólása után a közgyűlés a tételt változatlanul elfogadja.

A tárgyalás további folyamán több rendbeli kívánság merült fel, melyekre még visszatérünk. A közjövödményekből nem fedezett 149,781 kor. 52 fill. kiadási összeg fedezésére névze pótdó vettetik ki és pedig a földadó után 40%, a zabori házadó után 30% és a többi adónemek után 58%. Még így is az 1909-iki előirányzat 1018 k. 32 fill. jövedelem hiánnyal zárul.

A nyitrai ingyen tej céljaira újabb következő adományok folytak be: *Krámer Adolf* és fiai Nyitra 20 korona. — *Kubányi István* Nyitra 20 korona. — Nyitrai vármegye közönsége 200 kor. — Országos Gyermekevédő Liga 200 k. — *Szécsi Ferenc* Nyitra 6 kor. — *Gróf Wilczek Frigyesné* Nyitra 50 kor. — *Árpád gőzmalom* Nyitra 100 kor. — *Verebely Géza* Nyitra 20 k. — Nyitrai ügyvédi kar *Pereszélyi Henrik* elhunyt alkalmából koszoru megváltás címén 55 k. és *Sándor Pál* elhunyt alkalmából ugyane címen 22 kor. — *Krámer Géza* Nyitra gyermeke születése alkalmából 10 kor. — *Boronkay Mária* Vajk 200 kor. Ezenkívül *Salvendy Lipót* és neje Nyitra az ingyentej céljaira 100 k. alapítványt tettek. Ezen nagylelkű adományok hálás nyugtázása mellett kérem az emberszerető közönséget, hogy a nyomort növelő telokozta szenvedéseket tekintve, adományait ezen emberbaráti intézménytől ne vonja meg.

Dr. Thuróczy Károly.

Színészet Nyitrai. Szabó Ferenc, a nyitrai szini kerület igazgatója, f. évi december 1-én kezdi meg társulatával nyitrai szereplését. Beemutató előadásul „A tanítónő” c. budapesti vigszínházi színművet adják, mely Budapest megengedjük, hogy kedvenc darab volt a népszínházi publikum előtt, de Nyitra nem mernők előre annak állítani. Ismerjük a vigszínházi műkedvelők izlését. A társulat erőit alkalmunk lesz a szezon alatt megismerni.

Herczeg Ferenc felhívása a közönséghez. A Petőfi Társaságnak a Petőfiház javára kibocsátott 1 koronás sorsjegyeit Herczeg Ferenc elnök a következő lelkes felhívással ajánlja a magyar közönség figyelmébe:

Ti magyar ifjak, emlékezzetek meg róla, hogy a márciusi ifjúság vezére ébresztette fel halálos aléltságából a nemzetet.

Ti magyar nők, emlékezzetek meg róla, hogy Petőfi a világirodalom egyetlen nagy költője, a kinek legszebb dalait a tiszta hitvesi szerelem ihlette meg.

Ti Magyar férfiak, ne feledjétek, hogy Petőfi költeményeit harminc nemzet nyelvén olvassák.

A kinek iróttolla gazdagabb hadizsákmányt hódított nemzetének, mint a diadalmas hadvezér kardja; a ki életében gazdag lelkének minden kincsét, halálában vérenek minden cseppjét nemzetének áldozta: annak emléke bizonyára megérdemli, hogy a nemzet fiai és leányai áldozatot hozzanak érte.

Herczeg Ferenc,
a Petőfi-Társaság elnöke.

Ez a lelkes kiáltvány bizonyára méltó visszhangot kelt a közönség szívében s nem lesz senki sem, aki meg ne hozná csekély áldozatát a nagy Petőfi oltárára. A nyereményekben gazdag sorsjáték egy koronás sorsjegyei megrendelhetők a Petőfi-Társaság elnökségénél Budapest, IX., Boráros-tér 2.

Esküdtbírók Nyitrán. Az 1908-ik évi utolsó ülésükre a nyitrai kir. törvényszék területén a következő esküdtkeket sorsolták ki: Rendes esküdték: Ernst Ferenc Galgóczi, Mahrer Ede Bajmóczi, Razáry Árpád Radosna, Elek Imre Malomszeg, Eandler Ignác Nemeskürth, Rónay Adolf Pöstyén, Risnyovszky János Nyitra, Raskó Timót Nyitra, Stulec János Tótsoók, Arthold Emil Nyitra, Kardos Károly Nyitra, Ghyeczy Pál Lapágyarmat, Subert István Szenicz, Szeghő Lipót Nyitra, Krekó Sándor Kismánya, Gramantik János Privigyé, Kányik Jakab Nyitra, Finka Gyula Felsőhelbény, Simkó Gyula Nagyrippény, Skoluda Ferenc Tavarnok, Skopecz István Nagytapolcsány, báró Stahrenfeld Víz Aladar Bajmóczi, Ruscsák Aladar Nyitra, Ruzs István Nyitra, Bartos Rezső Tavarnok, Drexler Alajos Érsekújvár, Onlegner Károly Érsekújvár, Diera István Handlova. Helyettes esküdték (valamennyien Nyitráról): Freund Gyula, Tauszig Ignác, Hanusz Antal, Izsó Ferenc, Irtzer Zsigmond, Herverh János, Diviaczky Lajos, Czigan József, Blazsek János, Gombárik István.

A „Csak egy virágszálat” cím alatt rendezett gyűjtésből kifolyólag a múlt heti kimutatás óta a következő gyűjtések lettek az elnöknek bejelentve: *Markovics* Alajos nagytapolcsányi főbíró úr gyűjtése 399 kor. 4 fillér. *Czobor* Béláné öngyűjtése 69 korona. *Ernyey* Pál plebános úr 12 kor 76 fill. *Fülöpp* László esp. plebános úr 4 korona.

Kath. népszövetségi mozgalom. *Nyitragoloson* folyó hó 23-án alakult meg a kath. Népszövetség. Délután két órakor beköszöntött *Rakovszky* Béla orsz. képviselő *Fiebig* Alajos nyitraszerdahelyi plebános társaságában a helybeli plebániára, hol őket az egybegyűlt nép éljenzéssel fogadta. *Rakovszky* Béla beszámolván parlamenti működéséről, lelkesen ajánlotta a kézzel foghatólag mutatta ki a kath. tömörülés égető szükségességét. *Rakovszky* beszédét tótul *Zászkara* Károly tolmácsolta. Ezután *Fiebig* Alajos mondott nagy tetszéssel fogadott beszédet, mely után rögtön 90 tag iratkozott be. A beiratkozások még folynak.

Szolcsán és *Bossán* községekben november 22-én *Rakovszky* Béla, zsámbokréti kerület orsz. képviselője beszámolót tartott. Mindkét helyen nagy lelkesedéssel hallgatták beszámolóját a néppárt tevékenységéről. A beszámolót népszövetségi gyűlések követték mindkét helyen. *Fiebig* Alajos szerdahelyi plebános és *Gramantik* Ágoston kórházi lelkész a Népszövetséget ismertették a néppel oly hatásosan, hogy *Szolcsánban* azonnal 120, *Bossánban* 124-en iratkoztak be a Népszövetségbe. *Szolcsánban* a Népszövetség helyiigazgatója *Bezák* György esp.-plebános lett.

A *Nyitraújvári* esperesi kerület papsága öszi gyűlésén elhatározta egyhangulag, hogy a Népszövetséget minden plebániában megalakítja. Eddig *Lelek* Adolf esp.-plebános *Lukács* alakította meg 157 taggal.

Benyovszky Mór gróf emlékezete. A verbói polg. iskola tantestülete által Benyovszky Mór grófnak, hazánk nagy fiának emlékére emelt emléktábla leleplezése ma, vasárnap fog végbemenni nagy ünnepek keretében. A leleplezési ünnep kétségtelenül imponáns megnyilatkozása lesz a hazafiai kegyeletnek Verbó község nagynevű szülőte iránt.

Előállított órásság. A nyitrai rendőrség e hó 24-én, kedden *Hochberger* Félix helybeli órásságát előállította, mivel gyanu támadt ellene az irányban, hogy nem részese-e az Antmann terhére elkövetett betörésnek. A rendőrség megmozgatta a gyanuba keveredett órásságát, de mert ellene bizonyítékot találni nem tudott, elbocsátotta.

Meglopott vendég. Fűrár István kislapási cipész e hó 25-én betért egyik vándorjain ismerőséhez, *Kotlár* Károly csizmadia mesterhez. Minthogy a vendéglátás oly hosszúra nyúlt, hogy Fűrár Istvánnak az éj sötétjében kellett volna lakhelyére indulni, a szives háziúr otmarasztalta vendégét éjjeli szállásra. Másnap reggel Fűrár hiába kereste magával hozott holmiját, az egész cökmökjával eltűnt. A rendőrséghez fordult segítségért, honnan felsőbb utasításra a rendőrőrmester elment *Kotlár* Károly csizmadia lakására és ott házkutatást tartott. A lopott holmikat a ház padlásán batyuba kötve megtalálták, de a háziúr azok rejtélyes odajutásáról nem tudott kellő felvilágosítást adni. A csizmadiamester 22 éves fiát, *Kotlár* Marcellt gyanúsítják a szándékolt lopással. A nyomozás folyik.

A handlovai gyilkos bűnyűje. Élénk emlékezetében él még lapunk olvasóinak az a megrendítő gyilkosság, melyet *Kraacsun* János handlovai bányaélmunkás *Remenyik* Károly bányamérnökön orvul a f. év július első felében elkövetett. Tudomásunk szerint ezen gyilkossági ügyben a főtárgyalást előkészítő vizsgálati eljárás a nyitrai kir. ügyészség részéről már teljesen befejeztetett, s mint értesülünk, a bűnyű főtárgyalása a decemberi esküdtsekk ülésében fog sorra kerülni.

A mozi után. Nagy András alsószőlősi lakos 25-én este kaptos fővel ballagott végig a *Tóth* Vilmos-utcán. Az *Apolló* villanyszínház tetszetős reklámvilágítása ellenállhatlan vonzerőt gyakorolt boldogtalan fejére. Betért tehát s mikor annak rendje és módja szerint végignézte a műsort, széles kedvében nem tudta jól megtaposni a sikamlós járdát. Addig iparkodott a saját lábán menni, míg végre elcsúszott s lábát törte. A szesz és a mozi egygyel megsziporította kedves emlékeit.

Új gyermekmenhely. *Szilányi* Ernő szalonczai birtokos a Gyermekvédő Ligának nagy házat és kertet adományozott oly célból, hogy abban elhagyatott gyermekek neveltsenek. A Liga a házat a célnak megfelelően átalakította, úgy hogy ott a jövő évtől kezdve 50 gyermek fog elhelyeztetni. Az új gyermek otthont nov. 15-én vette át *Karsay* Sándor belügyminiszeri titkár, az országos gyermekvédő Liga igazgatója szép számú vendégkoszorú jelenlétében. Az ünnepélyen jelen voltak: *Szmalovszky* Valér trencsényi főispán és neje, *Baross* Jusztin alispán, dr. *Teszelszky* József orsz. képviselő, báró *Zedwitz* Vilmos jószágkormányzó, *Chocholusz* Bálint esperesplebános stb. Gróf *Edelsheim* Gyulai Lipót a Liga elnöke betegség folytán meg nem jelenhetett, de szívélyes hangú táviratban fejezte ki jókívánatait. — Az ünnepély után *Szilányi* Ernő házában lakoma volt.

A handlovai szénbányák. A Salgótarjáni és a Magyar Általános Kőszénbánya Társulat által megszerzett *handlovai* kőszéntelepeket már tavaszkor megnyitják. Nem valószínű, hogy a két társulat együtt fogja kitermelni ezeket a telepeket, sokkal valószínűbb, hogy *külön társaságot* alapít, a melynek alaptőkéjét a két társaság fogja megszerezni. Ma még csak hozzávetőlegesen lehet értékelni ennek az alakítandó új társaságnak alaptőkéjét ama számítás alapján, hogy minden millió métermázsza kőszéntermeléshez két millió korona befektetés szükséges. Ezen számítás szerint fogják megállapítani az alakítandó társaság alaptőkéjét. Lehetséges, hogy a Magyar Általános és a Salgótarjáni kőszénbánya társaság új részvények kibocsátását is tervezi, hogy alaptőkéjét emelje, a mire abban az esetben volna szükség, ha az új társaság alakítása a megvalósulás stádiumába lép. Ámde a nemzetközi penzpiac jelenlegi helyzete mellett alig hihető, hogy ez a pénzügyi művelet most időszzerű lenne s így az új társaság alapítása is későbbi időkre várható.

A táncmulatság vége. A Nyitraivánka községhez tartozó *Lükigergelyfalva* f. hó 22-én a parasztbáloknak lehet mondhatni lényeges kellékét képező verekedés színhelye volt. A lükigergelyfalusi legények fenti napon megtartották szokásos táncmulatságukat, az ottani korcsmahelyiségben. A táncmulatságon megjelent több nyitraivánkai lakos is, kiknek egyikébe *Kolek* Mihály — nem tudni mi okból — belekötött. A megtámadott falubeli védelmére *Zverka* János nyitraivánkai lakos sietett, mire általános verekedést rögtönöztek az összes jelenlevők. Miután jól elagyabugyalták egymást, a tánc vigan tovább folyt.

Vasuti előmunkálati engedély. A kereskedelmi miniszter dr. *Pető* Béla trencsényi ügyvédnek a magyar kir. államvasutak *Nagytapolcsány* állomásából kiágazólag *Bacska*falva, *Szádok*, *Tókésujfalu*, *Janófalva*, *Jaskafalva* és *Kiczó* községek érintésével a *zsitvavölgyi* h. é. vasut *Kistapolcsány* végállomásáig vezetendő rendes, esetleg keskeny nyomtávú gőzüzemű helyi érdekű vasut vonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

Megbokrosodott lovak. *Gála* János úreghi földmives f. hó 25-én délelőtt a *Bottyán*-utcában néhány pillanatra őrizetlenül hagyta kocsiba fogott lovait. A lovak valamitől megijedtek s a *Guttman*-féle sörcsarnok felé vonszolták maguk után a nehéz kocsit. Itt a járóelők ijedelmetől még jobban megbokrosodva, örült vágatással végig rohantak a *Plebánia*-utcán s az *Erzsébet*-úton végig, egész a méntelepig, hol Nagy Ferenc alsó-köröskényi lakosnak sikerült a megvadult lovakat megállítani. Szerencse, hogy a nagy forgalom közepette kárt senkiben nem tettek.

Támadás az utcán. *Seidler* Mór nyitrai lakos feljelentést tett a rendőri hatóságnál, hogy 21-én este *Révay* István és *Oliján* Géza helybeli suhancok az éj leple alatt a *Gyürki*-utcában megtámadták a földre teperték s a megtámadott alaposan helybenhagyva, megugrottak. A rendőrség megindította ellenük az eljárást.

Téli saison Pöstyénben. A pöstyéni *Rákóczi*-asztaltársaság a téli folyamán a *Fischer*-szálló külön termében felolvasó esteket rendez. Az első előadást folyó hó 22-én dr. *Visnyovszky* Rezső tartotta a magyar irodalomtörténet öskoráról. Folyó hó 29-én *Lellei* János jegyző tart előadást a községi szervezetről.

A pöstyéni *Casino* folyó hó 22-én újra megalakult és helyiségét a *Rónai*-szállóba helyezte át. Elnöke újra *Machovich* János főbíró választották meg, alelnökké *Blum* Bertalan, pénztárosá dr. *Neuwirth* Nándort, jegyzővé *Gargalovics* Sándort, háznagygyá *Kubiss* Rezsőt.

Halált okozó balta. Folyó hó 16-án egy házaspár utazott *Zsolnáról*. Ugyanazon kocsiba *kiszuczai* favágók is szálltak be, kiknek egyike az asszony fölött a podgyász-polcon helyezte el baltáját. Menet közben a balta az asszony karjaiban fekvő gyermek fejére esett és oly mély sebet ejtett rajta, hogy nyomban belehalt. A rendőrség azonnal megindította a nyomozást.

A darabont-éra. Hogy mennyire igaz volt *Dedk* Jánosnak, aki a Nyitraimegyei Párt-szövetség küldöttségének tisztelgésekor nyíltan megmondotta *Andrássynak*, hogy Nyitraimegyében ma is még a darabontok uralkodnak, azt fényesen bizonyítja a f. hó 26-án lefolyt bélaudvarnoki választás, melyről lapunknak a következőket írják: A bélaudvarnoki törvényhatósági bizottsági tagválasztás alkalmából a jegyzők és bírák a *Bánffy* éra recipéje szerint korteskedtek *Blaskovics* Gyula néhai főbírális jelenleg alkotmányparti jelölt mellett. A bírák, a jegyzők, bizonyára felsőbb utasításra, *Blaskovicsot* a főispán jelöltjének híresztelték ki, a választókat magukhoz idézve, őket nevék aláírásával lekötözték és ezeket az aláírásokat a főbíróknak bemutatták. Ahol ez nem használt, ott egyes választók a főbíró által személyesen az alkotmányparti jelöltre való szavazásra kapacitáltattak. Így nem esoda, hogy *Blaskovics* 45 szavazattal győzhetett *Steffel* Ede szucsányi esperes-plebánossal szemben. *Blaskovicsot* a múlt évi törvényhatósági választások alatt *Markhot* egyenesen mellőzte, mint darabont. Most a vármegye vezetői az alispán és a főjegyző felkarolták az elejtett nagyságot s a főbíróknak adott utasítások szerint megválasztatták. Ezzel két célt akartak elérni. Először megbuktatni a néppárti jelöltet; másodsor kompromittálni a jelenlegi főispáni regimé-t. Mind a két célt elérték. *Furcsán* kezdenek alakulni a dolgok Nyitraimegyében. Ha a darabontoknak minden léptenyomon sikerül a főispánt kompromittálni, ak-

kor hiába való gróf Wilczek Frigyesnek minden igyekezete, a politikai tisztesség jegyében állított főispáni széken nem fogja magát tarthatni. A becsületes kormányzóhoz nem csak az kell, hogy maga az ember becsületes legyen, hanem az is, hogy őt mások ne kompromittálhassák.

Egy szemtanu.

Ünnepély Ujlakon. A nyitrai lakosok községi elemi népiskola növendékei folyó hó 19-én igen sikerült Erzsébet ünnepet rendeztek, mely alkalommal meghatározott módon üdvözölték iskolaszéki elnöküket a nagy jótékonyaságról közszeretnek örvendő özv. Esterházy Jánosné, szül. Tarnovszka grófnót, a ki az nap ulte névünnepe.

Szántó Jani hegedűművész ismét babérokat arat a külföldön. A németországi lapok igazi dícsimuszokat zengenek óriási sikereiről, egytől-egyik nagy elismeréssel szólnak kiváló tehetségéről, játékának finomságáról és technikájának nagy fejlettségéről. Szántó Jani városunk szülőtte és így sikereinek fénye reánk is visszazugárzik.

Jótékonyaság. Az érsekújvári katolikus jótékony négyzet védőszentjének névünnepe, Erzsébet napján osztotta ki a szegény iskolás gyermekek részére a téli ruhákat. Összesen 15 fiú és 15 leánygyermek részesült e jótéteményben. Előzőleg a plebánia templomban énekes misét hallgattak a választmány tagjai és csak ezután történt meg a ruhakiosztás a nővérek iskolájában. A felruházási ünnepséget Erhardt Viktor esperes plebánus nyitotta meg gyönyörű beszéddel és ezután kiosztották a gyermekek között a télire való meleg ruházatot. Sok szemből könyörgött, látván ama nagy örömet, melylyel a szegény gyermekek ez ajándékokat fogadták. Egy kis iskolás leányka mondott az egyet vezetőségének hálátelt szívvel forró és igaz köszönetet.

A peresi templom. Megemlékeztünk már a peresi templom felszenteléséről. Most az érdekes múltú épületről a következőket közölhetjük: A sok krízisen átment templom ősrégi — 500 év előtt már létezett, nem lehet tudni ki építette és mikor építették. Száz év előtt oly helyzetben volt, hogy az akkori püspök kimondta rá az ítéletet: adassék át az enyészetnek. De az akkori hívek áldozatkészsége a püspök hozzájárulásával megváltoztatta az ítéletet, összehúzták vasakkal a roskadozó épületet sőt meg is nagyították 1791-ben. A 60-as években hívek bőkezűségéből tornyot is kapott. A harangok az előtt fatákolmányon foglaltak helyet a templom mellett. Legújabbban a boltozat oly veszedelmesen repedezett meg, hogy gyorsan kellett határozni: átadni az enyészetnek a templomot, vagy gyökeresen helyreállítani. A jámbor nép a templom fentartásáért rimázkodott. Összehozták bámulatos készséggel fillereiket, országos gyűjtés is folyt, habár nem nagy eredménnyel, a megyés püspök úr pedig 500 koronával segítette őket a nagy feladat elérésében. A költséget azonban, mely 7600 koronát tett ki eddig nem bírták előteremteni, a hátralévő összeget birtokarányban fogják fizetni. A templom új boltozatot kapott, Rabitz rendszert, új padokat, új cementpadlót, új chorust. A főoltárra, melyen a Szepőlóten Fogantatás szép szobra foglal helyet, Öbert Antal és családja 1000 koronát adott. A főajtó fölött ezt a chrosztikont helyezték el:

AERE SUM PLEBIS RENATA
SINE LABE CONCEPTAE DICATA.

A Katolikus Népszövetség naptára 1909-re. A legnagyobb katolikus szervezet nap-nap után fényes bizonyítékát szolgáltatja nemcsak agilitásának és óriási elterjedésének, hanem annak is, hogy tagjait egy korona tagdíjért igazán annyi és oly szellemi táplálékkal látja el, hogy vele e téren senki sem veheti föl a versenyt.

A népszövetségi 32 oldalas füzetek sorrendjében a 9-ik füzetet egy díszes kiállítású 224 oldalra terjedő naptár váltotta föl. Ezt a naptárt tagilletményül kapja minden népszövetségi tag, a ki az 1908. évre beiratkozott és tagsági díját lefizette, sőt megkapják azok is, a kik ezután küldik be tagsági díjukat erre az esztendőre. Ugyancsak megkapják a folyó évben kiadott füzetek közül is azokat, a melyek még raktáron vannak.

A hatalmas kötetet kitevő naptár tartalma elsősorú. A naptári rész után polgárembernek, gazdának megbecsülhetetlen értékű táblázatok vannak az értékportó-tarifáról, a levélportó-tarifáról, a törvény szerinti bélyegrovatról, cseledbért, árendát mutató tábla, a háziállatok vemheségének naptára, kamatkiszámítási-táblázat, nő-

vénytermelési naptár, a takarmányemlék súly és térfogat számítási táblája. Ezután beszámol a naptár az év hazai és külföldi eseményeiről, a Népszövetség történetéről. A második rész a szociális kérdésekkel foglalkozik. A harmadikban orvosok írnak az egészségügyről, a negyedikben ügyvédek oktatják az olvasókat a leggyakoribb jogi ügyletek formaságaira. Közbe legjobb elbeszélőink és költőink gyönyörködtetik a komoly olvasmányban elfáradt elmét. A gazdasági rész praktikus tanácsokat ad, a melyeket mindenki értékesíthet. A vásárjegyzék a kereskedelemügyi miniszteriumban szerzett legújabb adatok alapján van összeállítva. A naptár alakja ugyanaz a mi a füzeteké, hogy minden tag idővel egyöntetű házi-könyvtárt csinálhasson belőlük.

A Népszövetség Naptára 140.000 példányban jelenik meg magyar, német és tót nyelven. A központi iroda először a magyart, azután a németet, végül a tótot fogja szétküldeni, mert a nyomda is ilyen sorrendben tudja szállítani. A magyar naptár szétküldése 15-én kezdődik és a hónap végéig tart.

A Katolikus Népszövetség Naptára oly értékes képviselet (bolti ára 70 fillér), hogy annak megszerzése minden katolikusra nézve nagy nyereség. Azért mindenkinek a legmelegebben ajánljuk, hogy még erre az évre is iratkozzék be és küldje be tagsági díját ezen címre: Katolikus Népszövetség Budapest, IV. kerület, Ferenciek-tere 7., III. lépcső, I. em. 7. Ugyanide forduljon az, a kinek népszövetségi mozgalom indításához bármiféle felvilágosításra, gyűjtő-ívekre, röpiratokra van szüksége.

Szövetkezeti ház Tótmegyeren. Özv. Gróf Károlyi Alajosné, a jótékonyaságáról országos hírességet szerzett úrnő jótételeinek számát ismét gyarapította egygyel. A múlt napokban megvette a tótmegyéri nagyvendéglő telket 12.000 koronáért, hogy azt a virágzásnak indult tótmegyéri szövetkezeteknek és kath. körnek ajándékozza. Az ily cselekedetek teszik feledhetetlenné az ily nagylelkű úrnők nevét. Ezzel lehetővé vált az, hogy a miniszterium 5000 koronás hozzájárulásával felépíthetnek a tótmegyeriek egy impozáns szövetkezeti házat, melyben a körök és szövetkezetek helyiségein és egy nagyméretű dísztermen kívül péküzlet és meszárszék is elhelyezhető legyen. Tardoskéd szociális alkotásait követni fogja tehát Tótmegyér, melyben nagy része van az ottani lelkes plebánosnak Simkó Károlynak is.

A duhajkodás vége. Az érsekújvári járáshoz tartozó Szentmihályúr községnek folyó évi augusztus hó 30-án nevezetes napja volt. A szentmihályúri és a környéki legények ugyanis ezen vasárnap délután táncmulatságot rendeztek. Az ősi tradíciókhoz híven, volt rezes banda és borivás bőven. Mikor a jókedv már tetőpontra hágott, Vaskovics Mihály és Szupek Vince összeszóllalkoztak a fölött, hogy a táncmulatság költségeit milyen arányban fogják viselni a résztvevő legények. Az összeszóllalkozás veszekedéssé, majd veres verekedéssé fajult. Kés ügyszólván minden legény kezében villogott, míg egy építkezési helyről elszedett égetett tégladarabok záporként hullottak a verekedők közé. A duhaj legényeket csak a nagysurányi csendőrségnek sikerült lecsendesíteni és a főkolompokat letartóztatni. Az érsekújvári fenyítő járásbírósa e hó 23-án tartotta meg ez ügyben a helyszínen a tanúkihallgatásokat.

Meggyilkolt kőműves. Pangi József kőművest a kormárom-érsekújvári vasút vonal mentén halva találtak. A megejtett vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen ember büntény áldozata, melynek okára és tettesének nyomára csak a vizsgálat fog fényt deríteni.

Szökött tolvajok. A nyitrai kir. ügyészség f. hó 22-én megkereste a városi rendőrséget, hogy Hambalkó Anna és Posztava Julia hirhedt utcai leányokat állítsa elő és szolgáltatassa ki, mivel nevezettek többszörös lopással vannak vádolva és a büntetés elől ismételten elmenekültek. A rendőrség az utasításnak megfelelően a hét folyamán elfogta a notórius tolvajnőket és a kir. ügyészséghez átkeverte.

Apró hírek. A Tóth Vilmos-utcai korcsában hétfőn Varchulik János úrményi földmunkás szóváltás közben megtámadta Szekot Alajos helybeli napszámost. A korcsmai verekedésnek elejét vette a közbelépő rendőrség. — F. hó 23-án közbotrány okozása és részegség miatt a rendőrkapitányságon előállították Árpás József beédi földművest. — Bagin József kocsis szerdán este az Ápoida-utcaban megtámadta és megverte Weisz Lipót párutcai lakost. A vere-

kedő kedvű kocsis ezen tettét pár pillanat múlva megismételte a Schiller-szálloda előtt — Buránszky Pál kollegája terhére

Gázzal — Takarékoság! Az alábbiakban igyekszünk a t. c. közönséggel a légszesszel való főzés előnyeit megismertetni és azon előnyös feltételeket tudomására adni, melyek mellett minden háziasszony azon kellemes helyzetbe juthat, hogy a légszesszel való főzés előnyeit élvezhesse.

A légszesszel való világítás, főzés, vasalás nem csak a jobb módnak kényelmére szolgál, hanem ellenkezőleg, határozottan minden néposztály háztartására előnnyel jár.

Minden takarékos háziasszony gázzal főz! Nincsen fűtőanyag, mellyel oly takarékosan lehessen bányi mind a légszesszel, miután azzal rögtön főzhetünk és süthetünk és csak annyit használunk belőle, a mennyi a főzéshez és sütéshez okvetlenül szükséges, használat után pedig azonnal elzárjuk, miáltal a fűtőanyag teljes kihasználását és a legnagyobb takarékoságot érhetjük el.

A légszesszel való vasalás egészségügyi előnyeit alig kell említenünk, mert minden háziasszony előtt ismeretes a szénvasalók által előidézett főfájás, mely körülmény azonban a légszesszel való vasalásnál nem áll be.

Tekintetbe véve az anyagi előnyöket, valamint a légszesszel használatával járó tisztaságot és kényelmet, reméljük hogy minden háziasszony igyekezzon fog konyháját légszesszel berendezni.

Alkalmat nyújtunk bárkinek arra, hogy magának ilyen gázfűtőt, vasalót stb. beszerezhesen, azokat gyári áron bocsátjuk rendelkezésére, valamint azon előnyben is részesítjük a n. é. közönséget, hogy a légszesszfűtőhöz szolgáló vezeték 10 méternyi távolságig, valamint egy kétvillású légszesszfűtő és a konyhavigyításra szükséges lámpát bizonyos feltételek mellett, költség és díjmentesen szolgáltatjuk, az anyagok azonban továbbra is a mi tulajdonunkat képezik

161. a Nyitrai Légszesszgyár.

Mintaraktár Braun Mór lámpakereskedőnél (Bottyán-u.).

Hangok a gyermekkorból. A folytonos hajsza és küzdelem kevés időt enged a gyermekkor szép napjaira való visszaemlékezésre, de annál nagyobb örömmel tölt el bennünket, ha kevés nyugalmas óráinkban és ünnepi pihenéseinkben a szép gyermekkor emlékeit felidézzük. Különösen a karácsony örömteljes áhitata marad élénk visszaemlékezéseinkben és ezt a visszaemlékezést teszi erőteljesebbé a karácsonyfa-angyalcsengő, melynek forgalombahozatala a cs. és kir. udvari szállító Konrad János, Brúx 2111 sz. (Csehország) érdeme. Tisztelt olvasóink figyelmét felhívjuk ezen hirdetésre, mely ezen újdonságra vonatkozólag minden közelebbi adatot tartalmaz. Nagy képes főrajegyzőket fenti udvari cég kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küld. 146. 2-3.

Seilnacht József
= képfaragó, oltárépítő és aranyozó =
templom művészeti műterme

GALGÓCZ
(Nyitra megye).

Németprónai templom főoltára 1907.

Oltárok, szószékek,
keresztelő-kutak,
szobrok és kereszt-
úti állomások stb.
izléses készítése.
Régi oltárok átala-
kítása és díszítése.
Vázlatokat és költ-
ségeloirányzatokat
díjmentesen küldök.
Polychromikus
festészet!
Mindennemű tárgyak
minden alakban tirol
iparjelleg szerint.

149. 6-52.

Bagin József
néhány esztendővel
Maggi-féle levelesbe.

Nyitrai Serföző és Malátagyártó részvénytársaság.

Meghívás.

Van szerencsénk t. részvényeseinket a **folyo évi december hó 7-én délután 3 órakor** gyárhelyiségünkben tartandó

XIV. rendes közgyűlésre tisztelettel meghívni.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, a mérleg előterjesztése és a tiszta jövedelem hovatartozása iránti határozathozatal.
2. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
3. Két igazgatósági tagnak megválasztása három évre az alapszabályok 21. §-ának értelmében és három felügyelő-bizottsági tagnak megválasztása a jövő rendes közgyűlésig terjedő egy évi időtartamra.

Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések, valamint az 1907/1908. évi mérleg a közgyűlést megelőzőleg 8 napon át, a gyár irodai helyiségében a jogosultak által megtekinthetők.

Az alapszabályok 11. §-a értelmében a szavazati jog gyakorlására szükséges, hogy a részvények az összes le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőzőleg három nappal a Nyitrai Iparbank pénztáránál letétessenek.

A nevezett pénztár a letett részvényekről elismervényt ad, mely igazolásul szolgál a közgyűlésen való részvételre.

Nyitra, 1908. évi november 20-án.

158. 2-2.

Az igazgatóság.

Győri országos cipészkiállítási aranyérem.
Csernyák József
cipész-üzlete
Nyitra, Bottyán-u. 3.
156. 3-16
Legelsőrangú férfi- és nőilábbeli készítmények saját személyes felügyeletem alatt. Gyermeccipők. Érzékeny lábakra külön figyelem fordítatik. Gyors és legszolidabb kiszolgálás. — Amerikai s más legújabb divatú facon. Raktár mindennemű kész férfi-, női- és gyermek-cipőkben is. Cipőkellékek, mint fűzők, cipőkenőcsök stb. jó minőségben, nagy választékban. Vidéki rendelések legpontosabban és jutányos áron eszközöltenek.
Állami ezüst érem.

Mielőtt személy-, jelző- vagy építési iránt intézkednék, kérjen díjtalanul prospektust **MELLER L. EGYED** BUDAPEST IX., Lónyay-utca 7. Telefon-Interrumban 46-31.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István
úri és női fodrász
Nyitra, Tóth Vilmos utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű e szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufrukat, egész és félparókákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj- és szakálfestést, ugyszintén tyukszemvágást jutányos áron. 92. 25-52.

Vesz vágott és kifésült haját.
Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkefét, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Ugyanott egy fiú tanoncnak felvétetik.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Házi asszonyok részére célszerű és közkedvelt **karácsonyi ajándék**

egy jó gázfőző
és egy szépen nikelezett **gázvasaló,**
mellyel legolcsóbban főzhetünk és vasalhatunk.
Könnyű és tiszta kezelés, nagy kényelem!!
Olcsó árakon és nagy választékban kaphatók
a Nyitrai Légszeszgyárnál és Braun lámpakereskedő urnál
Nyitra, Bottyán-utca 7.

Legújabb üveg karácsonyfadísz!!

12 drb. válogatott, színes és ezüst üveg golyó és gyümölcs gondosan dobozba csomagolva a tárgy nagysága és kivitele szerint K -40, -50, -60, -70, -80, 1.-, 1.30, 2.-, 6 drb. dobozban nagyobb kivitelben K -60, -80, -90. Összeállítások 24 drbból K -80, 1.-, 1.20, 36 darabból K 1.35, 1.60, 2.-, 48 darabból K 2.10, 2.50, 2.60, 60 darabból K 2.20, 2.80, 3.20. — 3 drb. üvegléggömb K -50. Karácsonyfa-angyalka K -40, -50, -60. Lametta (angyalhaj) arany vagy ezüst, borítékunkint K -06. Diódrot (esemegtartó) 100 drb. K -20. Karácsonyfa gyertyácskák 24 drb. dobozban K -50, -60, nagyobbak 15 drb. dobozban K -58, -75. Gyertyatartók tucatonként K -50.

Szétküldi a pénz előleges beküldése mellett, 2 koronán felüli megrendeléseket utánvétellel a **cs. és kir. udv. szállító KONRAD JÁNOS** kiviteli háza, Brűx 2112. sz. (Csehország). Nagy képes főárjegyzék kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve. Magyar levelezés. 144. 4-6.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

146.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint **férfiszabó-műhelyét,**

melyben egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, úgymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vessző-eladási hirdetmény.

A nagyméltóságú Földmívelésügyi Miniszterium 60900/1896. számú szokványrendelete szerint valóított első osztályú sima és gyökeres **Ripária-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis** amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege fajú **gyökeres fás és zöldoltványok** úgyszintén **hazai sima és gyökeres vesszők** kerülnek nálunk ezen évben nagymenny-141. 7-26. nyiségben eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősége
Tapolca (a Balaton mellett).

Ujdonság! Feltűnést keltő! Törvényesen védve! Bejegyzett minta.

1. sz. Ragyogó karácsonyfa angyalcsengő
teljesen fémből, 8 aranyozott angyallal, 30 cm. magas. Összetörhetetlen karácsonyfacsúcs. Kifogástalan működésért jótállás. Legszebb és legújabb karácsonyfadísz, mely egy keresztény családban sem hiányozhatik.

A 3 gyertya mellette a szerkezet lendítőkerékét mozgásba hozza és ezáltal a redőrsíttott javított acélpálcák a 3 harangra ütnek és kellemes ezüstcsengést hallatnak, mely ifjait és öregot áhítatos karácsonyi hangulatba ringat. **Ára dobozzal és használati utasítással bérmentve az összeg előleges beküldése mellett darabonként 2 kor. — 3 drb. K 5.50, 4 drb. 7.25, 6 drb. 10.50, 9 drb. 15.50, 12 drb. 20.25, 24 drb. 39.50. — Utánvétellel 20 fillérrel több.**

2. sz. Ugyanaz a karácsonyfa angyalcsengő, legolcsóbban, legfinomabb nikelezett kivitelben, csavart haranglábakkal és 3 gyönyörűen fénylő ezüst lametta virággal, melyek a gyertya meggyújtása után csodaszép fényugarakat lövelnek széllel, dobozban, használati utasítással, bérmentve az összeg előleges beküldése mellett darabonként 2 kor. — 3 drb. K 5.50, 4 drb. 7.25, 6 drb. 10.50, 9 drb. 15.50, 12 drb. 20.25, 24 drb. 39.50. — Utánvétellel 20 fillérrel több.

Aki fenti csengőkből egynél több darabot rendel, 10 darab válogatott művészi látképes levelezőlapot kap, köztük karácsonyi és újévi kártyát, melynek darabját mindenütt 10-12 fillérrel árusítják. — Beeserlés megengedve, vagy a pénz vissza, tehát kockázat kizárva! — Rendelések idejében intézendők!

Cs. és kir. udv. szal. KONRAD JÁNOS, Brűx 2111. sz. (Csehorsz.)
Kérje nagy képes legújabb főárjegyzékemet 3000 ábrával, melyet azonnal ingyen és bérmentve küldök. — Magyar levelezés. 145. 4-6

Verebély Géza cég áruháza Nyitra.

Megkezdődött a nagy karácsonyi vásár!

Alkalmas, hasznos, szép és jutányos ajándék tárgyak:

Női szörme készletek: sálók, kendők, selyemből, plüsből. — Női plédek gyapjuból. — Kötények dús választékban. Kötött figarók, gallérok és golfkabátok. Zsebkendők mindennemű kivitelben. — Selymek, bársonyok és különféle blúzkelmék.

Nagy választék asztal- és vássoneműekben. — Remek és feltűnő olcsó női ingek kézi himzéssel. — Férfi nyakendőkben és kalapokban óriási választók, feltűnő olcsó árakban. — Téli kötött és bélelt bőrkecstyű különlegességek.

Kocsi takarók, teveszőr és plüsből. — Úri kocsi és utazó plédek. — Szivar-, cigaretta- és pénztárca ajándékok. — Felső és alsó ruházati cikkek. Valódi amerikai sárcipők.

A cég t. vevői iránti figyelemből tisztelettel tudatja, hogy az összes voál, delén, zefir, batiszt és női kelme maradékokat, melyek megközelítőleg 3000 métert tesznek, **eddig sehol és soha nem tapasztalt mesés olcsó árakban bocsátja rendelkezésükre.** — Miután ezen maradékok iránt már most nagy érdeklődés mutatkozik, úgy a t. hölgyközönség saját érdekében cselekszik, ha karácsonyi szükségletét, a most még **teljes választékból** fedezi.

SINGER Co. VARRÓGÉP RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
NYITRA, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 15. SZÁM.

94. 28—52.

Ezen jelzéssel ismerhetők fel azon üzletek, a melyekben a SINGER-varrógépek árusítatnak.

Ezen jelzéssel ismerhetők fel azon üzletek, a melyekben a SINGER-varrógépek árusítatnak.

Óvjuk ezennel vevőinket leghatározottabban oly gépektől, melyek más kereskedők által „Eredeti Singer” név alatt ajánlatnak. Miután mi gépünket sohasem adjuk kereskedőknek, a más oldalról ajánlott „Eredeti Singer” gépek csak régi, használt, harmadik kézből beszerzett varrógépek lehetnek, melyekért nem garantálunk és az esetleges pótrészeket nem szállítunk.

Legmegbízhatóbb cég!

Kitüntette az Országos Ipari egyesület nagy ezüst érmével.

SULGAN ANDRÁS

42. 42—52.

CIPÉSZ

NYITRÁN, MEGYEHÁZ-U. 7.

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe modern berendezésű

nagy cipőraktárát

Továbbá ajánlja felsőrész készítményeit és bőrkereskedését a t. cipésmester irak figyelmébe. Raktáron tart legjobb bel- és külföldi bőröket: angol bagaria, chevreaux, box és borjubört stb., valamint az összes cipész kellékeket.

Mérték utáni felsőrész kidolgozására különös gond fordítatik.

Vidéki megrendeléseket gyors és pontos kiszolgálás mellett eszközöl nagyban és kicsinyben. Érzékeny éshibás nővessű lábakra nagy figyelem fordítatik.

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Legmegbízhatóbb cég!

FELTŰNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

2. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.